

A REND SZABADSÁGA – GONDOLATOK A 2015. ESZTENDŐ ELÉ

A folyamatos innováció a Nemzeti Művelődési Intézet talán legfőbb jellemzője. Intézetünk munkája bővelkedik a társadalmi és gazdasági változásokra kidolgozott mintaértékű megoldásokban, az újabb és újabb kihívások kezelési alternatíváinak kidolgozásában. A stratégiai célok és feladatok mentén alapvető értékeinkhez igazodva időről-időre meghatározzuk helyzetünket, szakmai prioritásainkat, ezt követően rövid és középtávú feladatainkat.

Ahhoz, hogy fel tudjuk mérni helyzetünket, ismernünk kell gyökereinket, identitásunk forrásait. A reformkor népművelési mozgalmaként éppúgy táplálói ennek az önazonosság-tudatnak, mint az egykori olvasóköri mozgalmak, vagy a népi írók helyi értékekre alapozó társadalomfejlesztési programjai. A szabadművelődés dinamikája, a szakmai és politikai pluralizmus meghatározó örökségünk, miként az ezerkilencszázhetvenes-nyolcvanas évek reformmozgalmaként is: a közösségfejlesztés hazai megindulásától kezdve a „Nyitott ház” néven híressé vált és a művelődési házaknak új lehetőséget kínáló kezdeményezés, majd a civil közösségi házak, faluházak településfejlesztési törekvései.

Fontos feladatokat teljesítettünk már – rögzíthetjük a 2015-ös év tervezésekor.

Amikor 2012 nyarán megkaptam a megbízást az akkori Magyar Művelődési Intézet átszervezésére, kollégáimmal meghatároztuk azokat a fő feladatokat, amelyek nem csupán a hagyományos értelemben vett kulturális szakmai területhez kapcsolódnak, áttételesen, hatásukban mégis érintik, sőt szolgálják a Nemzeti Művelődési Intézet működésének kiteljesedését, szélesebb körben akár a közművelődési feladatellátás fejlődését is.

2012-ben sikerült konszolidálni a több mint 100 millió forintos hiánnyal átvett Intézetet. Az átszervezés kezdetén közel 1.2 milliárd forintos további támogatást szavazott meg az Országgyűlés a 2013-as költségvetésben a megyei közművelődési feladatellátás intézeti integrálásához és működtetéséhez. A közpénz hatékony és átlátható felhasználására tekintettel a feladatfinanszírozás rendszerében olyan feltételeket biztosítunk a megyei szakmai munkához, amilyenre a korábbi évtizedekben nem volt példa. Munkánkat a szakterületet integráló szakmai koncepció alapján az értékes hagyományok vállalásával, programjainkba a folyamatos megújulás lehetőségét is beépítve végezzük. Elkészültek a Nemzeti Művelődési Intézet működését szabályozó alapküldetéseink és szabályzatok. Nagy programjaink közül sikeresen működik az Európai Unió által támogatott két éves projekt, melynek célja a többfunkciós közművelődési tevékenységeket megvalósító intézmények módszertani segítése. Új törekvéseink közül a legközismertebb mégis a Kulturális közfoglalkoztatási program, amely keretében már a második fél éves ciklus foglalkoztatását irányítjuk és végezzük. A Kulturális közfoglalkoztatási programnak külön lapszámot szenteltünk, számos film, interjú, beszámoló és értékelés támasztja alá az eredményeket, sikere-

ket. Mindez igazolja szándékunk hitelességét, azt, hogy a közösségi művelődés közhasznúságával képes a társadalom szélesebb rétegei és programjai számára eredményesen közreműködni.

A Nemzeti Művelődési Intézet új identitásának, szakmai elkötelezettségének meghatározására és átfogó kommunikálására irányul majd a 2015-ös évben az V. Stratégiai Konferenciánk. Ez az identitás már egy letisztult és megfogalmazott értékrendszer alapján áll, a hagyományok és vállalt kötelezettségek sokszínűségét tükrözi, számos konkrét program mellett a szimbolikus gesztusok, elismerések, kitüntetések sokféleségében teljesebbé válik. A stratégiai tervezés eredményeként a Művelődési Intézet szervezetében helyet kapó országos szakmai központok számát bővítjük, merőben új lehetőségeket adva így a szakfeladatokat végzők számára az országos és helyi együttműködésben.

Megkezdjük a Nemzeti Művelődési Intézet belső minősítő, teljesítményértékelő rendszerének a kidolgozását, amelynek 2015-ben készítjük el az alapdokumentumait, majd első tesztelését is elvégezzük. Szándékom szerint ezzel a munkával hozzájárulunk ahhoz a célhoz, amelynek eredményeként a dolgozók munkája jól áttekinthető, objektívan mérhető és értékelhető lesz. Ezzel lehetővé tesszük a tervezés-minősítés objektivitását, feladataink közhasznúságának tényszerű alátámasztását. E program részeként minden elemében megújítjuk, éves szinten áttekinthetővé tesszük a Művelődési Intézet munkavállalói számára kidolgozott képzési-továbbképzési rendszert.

A megyei feladatellátásban új tartalmakat és szervezeti lépéseket vezetünk be annak érdekében, hogy a Nemzeti Művelődési Intézet szerepe még hatékonyabb legyen a Kormány által célul kitűzött kulturális alapellátás megszervezésében.

További tervezési prioritás a stratégiai partnerekkel való együttműködés élővé tétele mellett a Művelődési Intézet nemzetközi kapcsolatainak stratégiai keretbe történő elhelyezése, szervezése. Az erre vonatkozó tervezési dokumentum is a kidolgozás szakaszában van.

A közösségi művelődés múltja és jövője közötti kapcsolat megerősítése érdekében szeretnénk használható tanulságokkal szolgálni. Ennek érdekében a 2012–2014-es időszak jellemző folyamatainak, dokumentumainak, törekvéseinek, programjainak, a Nemzeti Művelődési Intézet két és fél éves szakmai munkájának összefoglalásával könyvet kívánunk kiadni.

Míndezek után feltehetjük a kérdést, hogy vajon van-e még további, stratégiai értelemben is mintakövetésre érdemes szakmai innováció a tarsolyunkban? Nagyon bízom abban, hogy nem is kevés. Fő célunk mégis a stabilitás: a Művelődési Intézet új törekvéseinek a megszilárdítása, ezek folyamatos bővítése, munkánk országos és nemzetközi ismertségének a növelése.

*Závogyán Magdolna
főigazgató*